

SEKTOR ZA INFORMISANJE I DOKUMENTACIJU (SID)

**INFORMACIJA O SAOBRAĆAJNIM NEZGODAMA,
NJIHOVIM UZROCIMA I POSLJEDICAMA U BOSNI I
HERCEGOVINI U 2013. GODINI**

mart/ožujak, 2014. godine

SADRŽAJ

SADRŽAJ.....	1
UVOD.....	2
STANJE BEZBJEDNOSTI/SIGURNOSTI DRUMSKOG/CESTOVNOG SAOBRAĆAJA/PROMETA U BiH	
SAOBRAĆAJNE/PROMETNE NEZGODE U BIH.....	2
POSljedICE SAOBRAĆAJNIH/PROMETNIH NEZGODA.....	6
UZROCI I MJESTO NASTANKA SAOBRAĆAJNIH/PROMETNIH NEZGODA.....	10
ZAKLJUČAK.....	10

1. UVOD

Sektor za informisanje i dokumentaciju Bosanskohercegovačkog auto - moto kluba (SID BIHAMK) sistematski prikuplja dostupne podatke iz oblasti saobraćaja/prometa, koristeći pri tome sve relevantne izvore sa ciljem pravovremenog i detaljnog informisanja/informiranja javnosti.

Postojanje različitih institucija sa podijeljenom nadležnosti u oblasti bezbjednosti/sigurnosti drumskog/cestovnog saobraćaja/prometa otežava prikupljanje podataka, što svakako utiče na tačnost prezentiranih podataka.

No, ipak cijenimo da unatoč mogućim nepreciznostima Informacija nudi značajne podatke za ukupno sagledavanje stanja bezbjednosti/sigurnosti drumskog/cestovnog saobraćaja/prometa u Bosni i Hercegovini.

Podaci o saobraćajnim/prometnim nezgodama, uzrocima i posljedicama prikupljeni su od nadležnih MUP-ova (FUP, kantonalna/županijska MUP, MUP RS i MUP Brčko Distrikta).

STANJE BEZBJEDNOSTI/SIGURNOSTI DRUMSKOG/CESTOVNOG SAOBRAĆAJA/PROMETA

SAOBRAĆAJNE/PROMETNE NEZGODE U BIH

U skladu sa prikupljenim statističkim podacima od nadležnih institucija (FMUP, MUP RS, MUP Brčko Distrikta, kantonalnih/županijskih MUP-a), na bosanskohercegovačkim putevima/cestama u protekloj 2013. godini dogodilo se ukupno **35.725** saobraćajnih/prometnih nezgoda od kojih je zabilježeno **6.908** saobraćajnih/prometnih nezgoda sa poginulim i povrijeđenim/ozlijeđenim licima, te **28.817** saobraćajnih/prometnih nezgoda sa materijalnom štetom.

U saobraćajnim/prometnim nezgodama u Bosni i Hercegovini život je izgubilo **334** lica, dok je **9.718** lica zadobilo teže ili lakše tjelesne povrede/ozljede.

U tabeli 14. dat je detaljan prikaz ukupnog broja saobraćajnih/prometnih nezgoda u FBiH i Distriktu Brčko za period 2010.- 2013.godina.

PODRUČJE	UKUPAN BROJ SAOBRAĆAJNIH/PROMETNIH NEZGODA(SN)				BROJ SN SA POGINULIM/POVRIJEĐENIM/OZLIJEĐENIM LICIMA				BROJ SN SA MATERIJALNOM ŠTETOM			
	2010	2011	2012	2013	2010	2011	2012	2013	2010	2011	2012	2013
FEDERACIJA BIH	28.506	27.986	25.958	26.681	4.818	4.690	4.499	4.676	23.688	23.296	21.459	22.005
REPUBLIKA SRPSKA	9.732	9.378	8.441	8.588	2.126	2.253	1.982	2.113	7.606	7.125	6.459	6.475
BRČKO DISTRIKT	673	564	485	456	183	145	119	119	490	419	366	337
UKUPNO	38.911	37.928	34.884	35.725	7.127	7.088	6.600	6.908	31.784	31.784	28.284	28.817

Tabela 1. Pregled saobraćajnih/prometnih nezgoda za period 2010.- 2013. godina

Tokom protekle 2013.godine registrovana/registirana je **841** nezgoda **više** u odnosu na 2012. godinu, što izraženo u postocima/procentima prikazuje **povećanje ukupnog broja saobraćajnih/prometnih nezgoda za 2,41 %**. Broj saobraćajnih/prometnih nezgoda sa poginulim/povrijeđenim/ozlijeđenim licima je takođe povećan i to za **308** saobraćajnih/prometnih nezgoda ili **4,67 %**. Kada su u pitanju saobraćajne/prometne nezgode sa materijalnom štetom iz gore navedene tabele zaključujemo da je u protekloj godini registrovano **533** nezgode više u odnosu na 2012.godinu ili procentualno to iznosi **1,88 %**.

Iz naprijed navedenih činjenica, zaključujemo da je nakon nekoliko godina trenda smanjenja ukupnog broja saobraćajnih/prometnih nezgoda u 2013. godini došlo do ponovnog povećanja. Prema navedenim podacima možemo zaključiti da se na području BiH dnevno tokom 2013.godine događalo u prosjeku nešto manje od **98** saobraćajnih/prometnih nezgoda, od toga oko **19** saobraćajnih/prometnih nezgoda sa poginulim/povrijeđenim/ozlijeđenim licima.

U sljedećoj tabeli dat je detaljan prikaz saobraćajnih/prometnih nezgoda po kantonima/županijama u Federaciji BiH.

PODRUČJE	UKUPAN BROJ SAOBRAĆAJNIH/PROMETNIH NEZGODA (SN)				BROJ SN SA POGINULIM/POVRIJEĐENIM/OZLIJEĐENIM LICIMA				BROJ SN SA MATERIJALNOM ŠTETOM			
	2010	2011	2012	2013	2010	2011	2012	2013	2010	2011	2012	2013
Kanton Sarajevo	9.599	9.701	9.877	10.536	788	820	820	866	8.811	8.881	9.077	9.670
SBK	3.023	2.914	2.731	2.944	475	422	394	412	2.548	2.492	2.337	2.532
BPK	80	85	74	94	18	18	19	25	62	67	55	69
Posavski kanton	265	242	252	253	106	73	71	82	159	169	181	171
ZHK	749	645	528	608	292	293	247	268	457	352	281	340
HNK	2.218	1.940	1.860	1.944	588	530	534	570	1.630	1.410	1.326	1374
USK	2.704	2.704	2.463	2.691	590	594	631	595	2.273	2.114	1.832	2.096
Tuzlanski kanton	5.146	5.086	3.418	2.840	1.145	1.142	1.144	1.095	4.001	3.944	2.274	1.745
ZDK	3.972	3.979	4.027	4.126	670	673	601	642	3.302	3.306	3.426	3.484
Kanton 10	750	690	728	645	146	125	133	121	604	565	595	524
FEDERACIJA BiH	28.506	27.986	25.958	26.681	4.818	4.690	4.499	4.676	23.688	23.296	21.459	22.005

Tabela 2. Pregled saobraćajnih/prometnih nezgoda u BiH po kantonima/županijama

Iz predhodne tabele možemo vidjeti da se najveći broj saobraćajnih/prometnih nezgoda na području Federacije BiH u 2013. godini dogodio na području **Kantona/Županije Sarajevo**, sa procentualnim učešćem od oko **39,74 %**, zatim slijede **Zeničko-dobojski kanton/županija** sa procentualnim učešćem od oko **15,56 %**, **Srednjobosanski kanton/županija** sa procentualnim učešćem od **11,1 %** **Tuzlanski kanton/županija** sa procentualnim učešćem od oko **10,7 %**, , itd.

Ukoliko posmatramo kretanje broja saobraćajnih/prometnih nezgoda pojedinačno po kantonima/županijama u Federaciji BiH, posebno zabrinjava stanje u Kantonu/Županiji Sarajevo i Zeničko-dobojskom kantonu/županiji gdje broj saobraćajnih/prometnih nezgoda u posmatranom periodu konstantno raste.

Međutim, ono što je takođe zabrinjavajuće je i činjenica da se broj nezgoda tokom protekle godine povećao u svim kantonima/županijama, osim u

Kantonu/Županiji 10 i **Tuzlanskom kantonu/županiji** u kojem je tokom posljednje četiri godine došlo do značajnog **smanjenja** broja saobraćajnih/prometnih nezgoda od skoro **45%**.

POS LJEDICE SAOBRAĆAJNIH/PROMETNIH NEZGODA

U protekloj 2013. godini, u saobraćajnim/prometnim nezgodama u Bosni i Hercegovini život je izgubilo **334** lica, **1.653** lica su teže povrijeđena/ozlijeđena, dok je **8.065** lica pretrpjelo lakše tjelesne povrede/ozljede.

Sa povećanjem ukupnog broja saobraćajnih/prometnih nezgoda u BiH u protekloj 2013. godini došlo je do povećanja broja poginulih i to za **31** osobu odnosno **10,2 %**; broj teže povrijeđenih/ozlijeđenih smanjen je za **18** osoba, odnosno **1,08 %**; dok je broj lakše povrijeđenih/ozlijeđenih povećan za **561** osoba, odnosno **7,48 %**. Detaljan prikaz broja saobraćajnih/prometnih nezgoda sa posljedicama dat je u sljedećoj tabeli:

PODRUČJE	UKUPAN BROJ SN			BROJ POGINULIH LICA			BROJ TEŽE POVRIJEĐENIH/OZLIJEĐENIH LICA			BROJ LAKŠE POVRIJEĐENIH/OZLIJEĐENIH LICA		
	2011	2012	2013	2011	2012	2013	2011	2012	2013	2011	2012	2013
FEDERACIJA BIH	27.986	25.958	26.681	179	159	176	1.072	994	1.012	5.552	5.180	5.589
REPUBLIKA SRPSKA	9.378	8.441	8.588	163	140	153	702	651	602	2.517	2.169	2.334
DISTRIKT BRČKO	564	485	456	14	4	5	24	26	39	172	155	142
UKUPNO	37.928	34.884	35.725	356	303	334	1.798	1.671	1.653	8.241	7.504	8.065

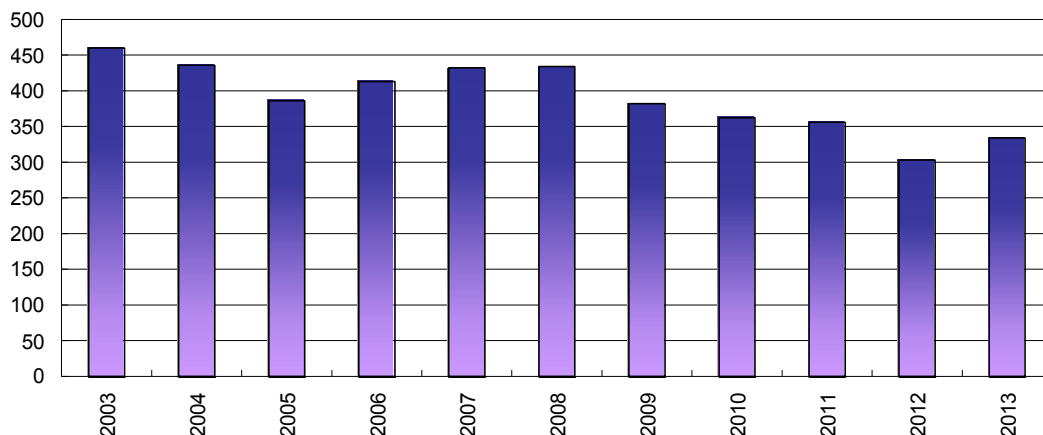
Tabela 3. Posljedice saobraćajnih/prometnih nezgoda

U saobraćajnim/prometnim nezgodama na putevima/cestama širom BiH u toku protekle godine u prosjeku je svaki dan zabilježeno oko **98** saobraćajnih/prometnih nezgoda u kojima je teže povrijeđeno/ozlijeđeno nešto manje od **5** lica, lakše **22** lica, dok je svaki dan smrtno stradalo **1** lice.

Prosječna smrtnost u saobraćajnim/prometnim nezgodama u BiH iznosi nešto više od **9 poginulih na 1000 saobraćajnih/prometnih nezgoda**.

Posmatrano sa aspekta ukupnog broja saobraćajnih/prometnih nezgoda po entitetima/distriktu, primijetno je da je smrtnost veća u Republici Srpskoj i ona iznosi nešto manje od **18 poginulih na 1000 saobraćajnih/prometnih nezgoda**, u Federaciji BiH nešto manje od **7 poginulih na 1000 saobraćajnih/prometnih nezgoda**, dok u u Distriktu Brčko iznosi nešto manje od **11 poginulih na 1000 saobraćajnih/prometnih nezgoda**.

Na sljedećem dijagramu prikazano je kretanje ukupnog broja poginulih osoba u saobraćajnim/prometnim nezgodama za period 2003-2013.godina:

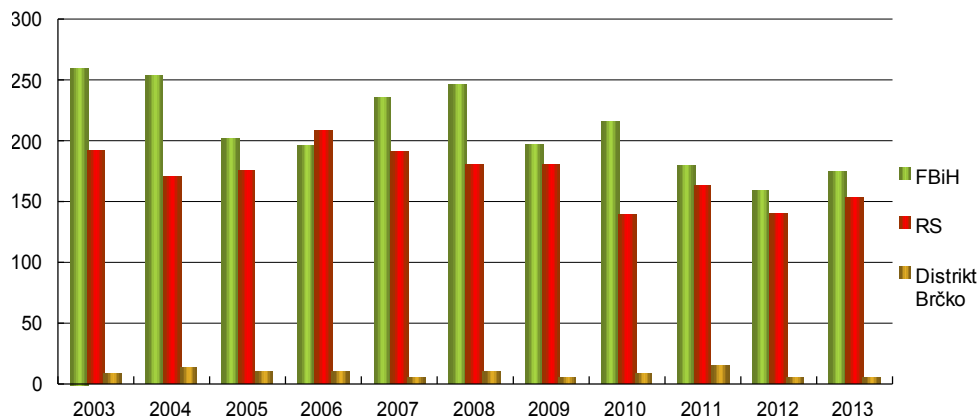

Dijagram 1. Grafički prikaz ukupnog broja poginulih osoba u saobraćajnim/prometnim nezgodama u BiH u periodu 2003 - 2013. godina.

Tokom protekle 2013. godine u saobraćajnim/prometnim nezgodama u Federaciji BiH poginulo je **176** lica, što u odnosu na 2012. godinu predstavlja povećanje poginulih za **17** lica, odnosno za **10,69%** i predstavlja **52,69%** od ukupnog broja poginulih u saobraćajnim/prometnim nezgodama u BiH. Veći broj poginulih u saobraćajnim/prometnim nezgodama zabilježen je u Distriktu Brčko, poginulo je **5** lica što u odnosu na predhodnu godinu predstavlja povećanje od **25%**, kao i u Republici Srpskoj gdje se broj poginulih lica u saobraćajnim/prometnim nezgodama povećao na **153** poginula, što u odnosu na 2012.godinu predstavlja povećanje za **13** poginulih lica, odnosno **9,29%**, što predstavlja **45,08%** od ukupnog broja poginulih u saobraćajnim/prometnim nezgodama u BiH.

Na bosanskohercegovačkim putevima/cestama trend značajnog smanjenja broja poginulih i povrijeđenih/ozlijeđenih osoba je zaustavljen i tokom protekle godine došlo je do znatnog povećanja broja nastradalih osoba.

Na sljedećem dijagramu dat je prikaz broja poginulih osoba u saobraćajnim/prometnim nezgodama po entitetima/distriktu za period 2003-2013.godina:

Dijagram 2. Grafički prikaz ukupnog broja poginulih osoba u saobraćajnim/prometnim nezgodama po entitetima u periodu 2003 - 2013. godina.

Detaljan prikaz broja saobraćajnih/prometnih nezgoda sa posljedicama po kantonima/županijama u Federaciji BiH dat je u sljedećoj tabeli:

PODRUČJE	UKUPAN BROJ SN			BROJ POGINULIH LICA			BROJ TEŽE POVRIJEĐENIH/OZLIJEĐENIH LICA			BROJ LAKŠE POVRIJEĐENIH/OZLIJEĐENIH LICA		
	2011	2012	2013	2011	2012	2013	2011	2012	2013	2011	2012	2013
Kanton Sarajevo	9.701	9.877	10.536	27	21	24	151	170	165	912	876	1.001
SBK	2.914	2.731	2.944	23	19	17	151	147	117	557	392	445
BPK	85	74	94	0	2	0	4	2	7	19	20	30
Posavski kanton	242	252	253	1	3	3	28	25	24	66	58	82
ZHK	645	528	608	6	10	5	34	32	32	420	340	357
HNK	1.940	1.860	1.944	22	18	25	130	105	119	631	702	747
USK	2.704	2.463	2.691	22	22	23	122	129	130	702	641	746
Tuzlanski kanton	5.086	3.418	2.840	43	36	38	243	216	187	1.392	1.405	1.383
ZDK	3.979	4.027	4.126	27	27	28	175	131	182	715	600	664
Kanton 10	690	728	645	8	8	13	34	37	49	138	146	143
FEDERACIJA BiH	27.986	25.958	26.681	179	159	176	1.072	994	1.012	5.552	5.180	5.598

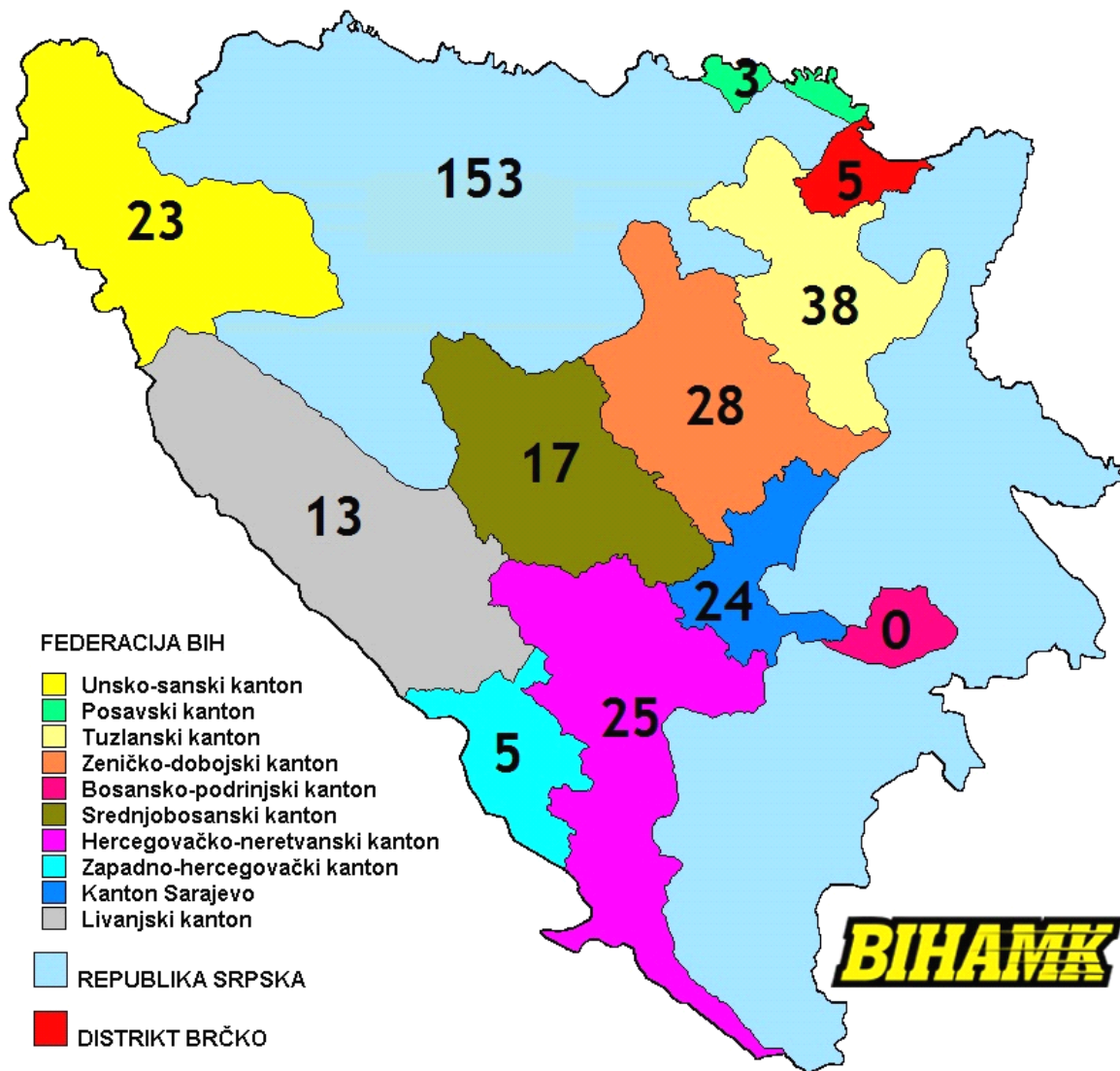
Tabela 4. Posljedice saobraćajnih/prometnih nezgoda po kantonima/županijama u FBiH za period 2011 - 2013.

Ukoliko posmatramo naprijed navedene podatke uočićemo da je u Kantonu/Županiji Sarajevo, Zeničko-dobojskom, Srednjobosanskom i Unsko-sanskom kantonu/županiji došlo do znatnijeg povećanja broja saobraćajnih/prometnih nezgoda, dok je u ostalim kantonima/županijama primjetno blago povećanje ili smanjenje.

Međutim ono što je potrebno istaći jeste činjenica da je u Tuzlanskom kantonu/županiji, Kantonu/Županiji 10 i Hercegovačko-neretvanskom kantonu /županiji uprkos smanjenju/stagniranju broja saobraćajnih/prometnih nezgoda u toku protekle godine došlo do znatnog povećanja broja poginulih lica, dok je u

ostalim kantonima/županijama zabilježeno nešto manje povećanje ili smanjenje broja poginulih lica.

Na slici 2. prikazan je broj poginulih osoba u saobraćajnim/prometnim nezgodama po entitetima/distriktu, kao i kantonima/županijama u Federaciji BiH.

Slika 2. Broj poginulih osoba u saobraćajnim/prometnim nezgodama po entitetima/distriktu, kao i kantonima/županijama u Federaciji BiH

UZROCI I MJESTO NASTANKA SAOBRAĆAJNIH/PROMETNIH NEZGODA

Veliki broj saobraćajnih/prometnih nezgoda na našim putevima/cestama, između ostalog, rezultat je nepoštivanja saobraćajnih/prometnih pravila i propisa, kao i niskog nivoa saobraćajne/prometne kulture većeg broja učesnika u saobraćaju/prometu.

Nepropisna brzina i brzina neprilagođena uvjetima na cestama su jedan od najčešćih uzročnika izazivanja saobraćajnih/prometnih nezgoda (oko 22%), slijede nezgode koje su rezultat radnji vozilom u saobraćaju/prometu, zatim saobraćajne/prometne nezgode nastale pod uticajem alkohola i drugih opojnih sredstava, te ostali uzroci koji podrazumijevaju nepoštivanje saobraćajne/prometne signalizacije, nepovoljne uslove/uvjete na putu/cesti itd. Među pogreškama vozača u gradskim uslovima/uvjetima saobraćaja/prometa treba izdvojiti i vožnju na nedovoljnoj udaljenosti - razmaku između vozila.

Najveći broj saobraćajnih/prometnih nezgoda u FBiH i Distriktu Brčko zabilježen je na ulicama u naselju (46%), a zatim na magistralnim putevima/cestama (19%), onda slijede lokalni (11%), pa regionalni putevi/ceste (8%), itd.

ZAKLJUČAK

Posmatrajući i upoređujući podatke u proteklih 11 godina (2003 - 2013. godina) o broju saobraćajnih/prometnih nezgoda i njihovim posljedicama, može se zaključiti da je trend izrazito negativnog rasta broja saobraćajnih/prometnih nezgoda i nastradalih lica, koji je u 2008. godini zaustavljen i tokom protekle četiri godine prerastao u trend smanjenja broja saobraćajnih/prometnih nezgoda, nažalost nastavljen tokom protekle godine.

Do takvog zaključka dolazimo prateći kretanje broja saobraćajnih/prometnih nezgoda u 2013. godini kada bilježimo rast ukupnog broja saobraćajnih/prometnih nezgoda za **841** odnosno za **2,41%** saobraćajnih/prometnih nezgoda u odnosu na 2012. godinu i broja poginulih lica u 2013. godini kada bilježimo rast nastradalih za **31 lice** odnosno za **10,2%** lica u odnosu na 2012. godinu.

Sagledavajući naprijed navedeno s posebnim osvrtom na činjenice da je tokom protekle godine povećan broj saobraćajnih/prometnih nezgoda, kao i broj poginulih u nezgodama, da je značajno opala prodaja novih, a povećan uvoz starijih rabljenih vozila, da je povećan broj lica/osoba koje posjeduju vozačku dozvolu, ali ne i vlastito vozilo, može se zaključiti da je stanje drumskog/cestovnog saobraćaja/prometa u našoj zemlji nezadovoljavajuće.